

Voleybol Antrenörlerinin Psikolojik İyi Oluş Düzeyleri ile Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Hamdullah ATEŞ¹, Nurdan ATEŞ¹

DOI: <https://doi.org/10.38021/asbid.1374634>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

Dicle Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu,
Diyarbakır/Türkiye

Öz

Bu araştırmada voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeyleri ile öz yeterlik düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenerek bu iki değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın örneklem grubunu 72 kadın, 138 erkek olmak üzere toplam 210 voleybol antrenörü oluşturmuştur. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi formu ile birlikte, Psikolojik İyi-Oluş Ölçeği ve Antrenör Yeterlilik Ölçeği-II kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS.22 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin analizi işleminde betimleyici istatistikler, ikili grup karşılaştırmalarında bağımsız gruplar için t testi, çoklu grupları karşılaştırmada tek yönlü varyans analizi ANOVA, öz yeterlik ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkiyi incelemek için pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Ayrıca gruplar arasındaki farkın yönünü belirlemek için Post-Hoc testleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş ve öz yeterlik düzeylerinin orta seviyenin üstünde olduğu belirlenmiştir. Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin cinsiyet, yaş, antrenörlük kademesi ve eğitim durumu değişkenlerine göre farklılaşmadığı ancak gelir durumu değişkenine göre farklılaştığı gözlenmiştir. Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet, yaş, antrenörlük kademesi, gelir durumu ve eğitim durumu değişkenlerine göre farklılaşmadığı gözlenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeyleri ile öz yeterlik düzeyleri arasında zayıf düzeyde ve pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Psikolojik İyi Oluş, Öz Yeterlik

Sorumlu Yazar:

Hamdullah ATEŞ
hamdullaha25@gmail.com

Investigation of the Relationship Between Volleyball Coaches' Psychological Well-Being Levels and Self-Efficacy Levels

Abstract

This research aims to examine the psychological well-being levels and self-efficacy levels of volleyball coaches in terms of different variables and to determine the relationship between these two variables. The sample group of this research consisted of a total of 210 volleyball coaches, 72 female and 138 male. Survey model was used in the research. Along with the Personal Information form, the Psychological Well-Being Scale and Coach Efficacy Scale-II were used as data collection tools. The data obtained as a result of the research were analyzed in the SPSS.22 package program. In the data analysis process, descriptive statistics, t-test for independent groups in pairwise group comparisons, one-way analysis of variance ANOVA in comparing multiple groups, and pearson correlation test were applied to examine the relationship between self-efficacy and psychological well-being. Additionally, Post-Hoc tests were used to determine the direction of the difference between groups. According to the findings of the research, it was determined that the psychological well-being and self-efficacy levels of volleyball coaches were above the medium level. It has been observed that the psychological well-being levels of volleyball coaches do not differ according to gender, age, coaching level and education level variables, but they do differ according to the income level variable. It was observed that the self-efficacy levels of volleyball coaches did not differ according to gender, age, coaching level, income level and education level variables. As a result, it was determined that there was a weak and positive relationship between teachers' psychological well-being levels and self-efficacy levels.

Keywords: Coach, Psychological Well-Being, Self-Efficacy

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
11.10.2023

Kabul Tarihi:
22.10.2023

Online Yayın Tarihi:
29.10.2023

¹ Bu Çalışma 7. Uluslararası akademik spor araştırmaları kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

İnsanların hayatlarında oldukça önemi olan birçok konu yıllardır psikoloji bilimi tarafından araştırılmıştır. Araştırılan konulardan biri de psikolojik yönden iyi olma durumudur. Psikolojik iyi olma durumu bireylerin hayatları boyunca karşılaşmış oldukları olumsuz olaylar karşısında vermiş olduğu mücadelenin başarıya ulaşması ile mümkündür.

Psikolojik iyi oluş, bireylerin hayatlarının olumlu yönde gitmesiyle ilgilidir. Bireylerin kendilerini iyi hissetmesi ile etkili çalışmasının birleşimi olarak görülmektedir. Devam edilebilir refah, bireylerin kendilerini sürekli iyi hissetmelerini sonucunu doğurmamaktadır; acı verici duyguların tecrübe edinmesi hayatın olağan bir parçasıdır ve bu olumsuz veya acı verici duyguları yönetebilmek, uzun vadeli refah için çok önemlidir. Ancak olumsuz duygular çok fazla seviyede olduğu zaman veya uzun süreli olduğunda ve bireyin günlük yaşamını sürdürebilme yeteneğine müdahale ettiğinde psikolojik iyi oluş seviyesi tehlike altına girer (Huppert, 2009).

İyi hissetme kavramı, mutluluk ve memnuniyet gibi olumlu duyguların yanı sıra ilgi, bağlılık, güven, şefkat gibi duygularını da içerisinde barındırmaktadır. Etkili işleyiş kavramı (psikolojik anlamda), kişinin potansiyelinin gelişmesini, kişinin hayatı üzerinde bir miktar kontrole sahip olmasını, bir amaç duygusuna sahip olmasını (örneğin, değerli hedeflere doğru çalışmak) ve olumlu ilişkiler tecrübe edinmesini içermektedir (Huppert, 2009).

Sosyal bilimler alanında araştırmalar yapan bilim insanları, çeşitli farklılıklara göre bireylerde psikolojik iyi olma durumlarını ele almışlardır (Özbek, 2022). Bireylerde iyi olma durumuna karşılık gelen birden çok kelime ve ifade bulunmaktadır. Bireylerin sağlık yönünden iyi olma iyi olma algıları bireysel olarak iyi oluş, olumlu veya olumsuz duygu durumları, yaşamlarından aldıkları doyum, yaşam kalitesi gibi anlam açısından birbirini tam olarak karşılamayana ancak aralarında ilişki bulunan ifadeleri içerisinde bulundurmaktadır. Bunun nedeni de söz konusu ifadelerin bütünü bireylerin iyi oluş durumları üzerinde etkisinin bulunması ile ilgilidir (Gülaçtı, 2009).

Kıran (2021), psikolojik iyi oluş seviyesi yüksek olan insanları, bireysel yönden gelişimlerini devam ettirebilmek için ciddi bir çaba ortaya koyan ve ulaşmak istediği hedeflere ulaşabilmek için hayatının devamını sağlayabilen bireyler olarak tanımlamıştır. Ryff (1989) psikolojik yönden iyi olma durumunu bireyin kişisel gelişim sağlayabilmesi adına vermiş olduğu mücadele olarak ifade etmiş ve bundan dolayı da psikolojik iyi oluş olgusu ile ilgili araştırmalarını insancıl varoluşçu ve benlik olgusu üzerine kurarak yapmıştır. Bu nedenle psikolojik iyi oluş kavramını bireylerin; çevresinde yer alan bireyler ile kurulan olumlu yöndeki ilişkiler, ulaşmak istediği yaşam hedefleri, bulunduğu çevre üzerindeki hâkimiyeti, kendilerini kabul etmesi, otonomi ve kişisel gelişimleri olmak üzere altı farklı boyutta ifade etmiş ve bu boyutlardan olumlu yönlerine sahip olan bireylerin psikolojik olarak iyi olma durumlarının yüksek olmasının beklendiğini belirtmiştir.

Bireylerin psikolojik yönden iyi olma durumları, psikolojik yönden dayanıklı olmaları ile paralellik göstermektedir (Tekkurşun Demir vd., 2022). Bireyler karşılaşmış oldukları veya karşılaşabileceği stres kaynakları karşısında bir direnç ortaya koyup olumsuz durumu lehine çevirebilecek bir psikolojik dayanıklılığa sahip ise eğer psikolojik yönden iyi olma durumları da doğru orantılı bir şekilde iyi düzeyde olabilmektedir (Özbek ve Akyüz, 2022).

Sporun içerisinde yer alan tüm branşlarda ulaşılmak istenen başarı hedefi için performansını en üst düzeyde tutması gereken sporcuların bununla beraber zihinsel becerilerinin yüksek olması ve kapasiteleri doğrultusunda becerilerini yansıtabilmesi, sporcularda bulunması gereken özelliklerdir (Özbek ve Yoncalık, 2019). İlaveten bu sporcuların yeteneklerini ortaya çıkarabilmesi, eksik olan yönlerini geliştirebilmesi ve ortaya koyduğu performansın artışını sağlaması için mesleki yönden iyi bir antrenöre sahip olması gerekmektedir (Anshel, 2003; Tolukan, 2019). Antrenör kavramı, birlikte çalıştığı sporcunun ortaya koyduğu performansını geliştiren ve tecrübe ve bilgisini sporcuya aktaran kişi olarak ifade edilmektedir (Feltz vd., 1999).

Spor eğitiminin içerisinde yer alan ve oldukça fazla önem taşıyan bireyler olarak kabul gören antrenörleri Beswick (2016), cesaretli ve iyimser olabilme gibi olumlu yönde karakter özelliklerine sahip olan bireyler olarak düşünülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sosyal yönden yüksek beceriye sahip (Pitino ve Forde, 2008) ve mesleki yönden öz yeterliği düzeyleri (Koçak ve Güven, 2018) gelişmiş olan antrenörlerin daha güçlü bir psikolojiye sahip (Karagözoğlu, 2005) olduğu yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya konulmuştur.

Bu bağlamda son yıllarda spor psikolojisinde üzerinde durulmaya başlayan konulardan bir tanesi de antrenörlerin öz yeterlik algısıdır. Bu konu birçok araştırmacının dikkatini çekmiş ve günümüzdeki araştırmalara konu olmuştur.

Öz yeterlik olgusu, bireylerin sergilemiş olduğu davranışlar üzerinde etkisi olduğu bilinen bilişsel algılama etkenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Bandura, 1982). Başka bir tanıma göre ise öz yeterlik olgusu bireylerin sahip oldukları genel yargıların tamamıdır ve bilişsel bir süreçtir (Morris 1995).

Antrenörün sporcudan veya takımdan yeterlik beklentileri de sporcuların yeterlik anlayışlarının belirlenmesinde rol oynayabilir. ABD Olimpiyat sporcularından, sporcuların performansını artıracak, destek ve güven sağlayacak en iyi antrenörlük eylemlerini listelemeleri istendiğinde antrenörlük yeterliği ikinci sırada yer almıştır (Gould vd., 1999). Chase, Lirgg ve Feltz (1997) özellikle antrenörlerin yeterlik düzeyleri ile takımlarının göstermiş oldukları performans arasında var olan ilişkiyi incelemiştir. Üniversitelerarası 4 kadın basketbol takımının antrenörlerinin yeterlik düzeyleri üzerinde yapılan bir araştırma sonucunda yeterlik düzeyi yüksek

seviyede olan antrenörlerin takımlarının performanslarına olumlu katkı sağladıkları tespit edilmiştir (Feltz ve Lirgg, 2001).

Sporcuların gelişimini sağlama konusunda çok önemli bir role sahip olan antrenörlerin sahip oldukları bilgi ve birikimi sporculara sağlıklı bir şekilde aktarmaları mesleki olarak başarı elde etmelerini sağlamaktadır (Özbek vd., 2021). Bu bakımdan antrenörün mental olarak sağlıklı olması önem arz etmektedir. Antrenörün sporcuları ile iyi iletişim kurabilmesi ve sporcularını geliştirebilmesi psikolojik iyi oluş ve öz yeterlik düzeyinin yüksek olmasına bağlıdır. Yaşama yönelik olumlu yaklaşım gösteren antrenör sporcuların da yaşama olumlu yönde bakmasını ve karşılaşılabildiği zorluklar karşısında pes etmemesi ve elinden geleni yapma eğilimini göstermelerine katkı sağlar. Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeyleri ve psikolojik iyi oluş düzeylerine yönelik yapılan araştırma sayısının az olmasından dolayı, bu çalışmada voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeyleri ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanarak literatüre katkı sağlanmak istenmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada iki veya ikiden fazla değişken arasında olan değişimi ve seviyesini belirlemek için kullanılan tarama modeli kullanılarak araştırma modeli oluşturulmuştur (Karasar, 2009). Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırma grubu 72 kadın, 138 erkek toplam 210 voleybol antrenöründen oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, araştırmanın amacı doğrultusunda araştırma yapan tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Antrenör Yeterlilik Ölçeği-II ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırma yapan tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, voleybol antrenörlerinin demografik bilgilerine ulaşabilmek için; cinsiyet, yaş, gelir durumu, eğitim durumu ve antrenörlük kategorisi değişkenlerine ilişkin bilgileri elde etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Antrenör Yeterlilik Ölçeği-II

Myers vd. (2008) tarafından tekrardan düzenlenen, 5 alt boyut ve 18 maddeden oluşan Antrenör Yeterlilik Ölçeği-II bu çalışmada çalışmanın amacına uygun olarak kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarından olan motivasyon, oyun stratejileri ve teknik öğretimi 4 maddeyi, karakter ve fiziksel

kondisyon ise 3 maddeyi kapsamaktadır. Ölçek yer alan maddeler 4'lü Likert derecelendirme sistemi ile ölçülmektedir. Ölçeğe verilen cevaplar doğrultusunda ölçekten alınabilecek maksimum puan 72 olurken, minimum puan 18'dir. Alınacak puanın artışı ile antrenörlük yeterlik düzeyleri paralel olmaktadır. Ölçekten alınan puanların düşük olması antrenörlerin yeterlik seviyesinin düşük olduğunu, alınan puanların yüksek olması ise antrenörlerin yeterlik seviyelerinin yüksek olması anlamını taşımaktadır (Unutmaz ve Gencer, 2017). Ölçeğin iç tutarlık katsayı değerleri, alt boyutlar için sırasıyla .64, .74, .74, .68 ve .70 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin bütünü için de .89 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise alt boyutlar için sırasıyla .66, .69, .82, .77 ve .70. Ölçeğin bütünü için de .91 olarak hesaplanmıştır.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Psikolojik iyi oluş seviyesini ölçmek amacıyla "Psikolojik İyi Oluş" ölçeğinin Türkçeye çevrilmiş hali kullanılmıştır (Diener vd., 2010; Telef, 2013). 8 maddeden oluşan ölçek 7'li likert tipi değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanın psikolojik iyi oluş düzeyinin yüksek olduğunu ifade ederken alınan düşük puan ise psikolojik iyi oluş düzeyinin düşüklüğünü ifade etmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı Türkçe form için .80 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ise .82 dir.

Verilerin Toplanması

Amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak, araştırmada kullanılan ölçekler çalışmada gönüllü olarak yer alan voleybol antrenörlerine çevrim içi yöntem ile uygulanmıştır. Çalışma için Dicle Üniversitesi'nden Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul onayı alınmıştır.

Verilerin Analizi

Ölçeklere verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler SPSS.22 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sırasında iki grup olan değişkenlerin karşılaştırmasında bağımsız gruplar için t testi, ikiden fazla grubun olduğu değişkenlerin karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi ANOVA testleri uygulanmıştır. Antrenörlerin öz yeterlik düzeyleri ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Ayrıca gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkları belirlemek için Post-Hoc testleri uygulanmıştır. Ortaya çıkan istatistiksel sonuçların yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi ele alınmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan voleybol antrenörlerine ait demografik bilgiler ve uygulanan ölçeklerin ayrı ayrı ve birbirleriyle aralarındaki ilişkiyi gösteren istatistiksel sonuçlar aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1
Voleybol Antrenörlerinin Demografik Değişkenlerine Yönelik Bulgular

Değişkenler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	72	34,3
	Erkek	138	65,7
	Toplam	210	100
Yaş	25 yaş ve altı	11	5,2
	26-35 yaş	81	38,6
	36-45 yaş	89	42,4
	46 yaş ve üstü	29	13,8
	Toplam	210	100
Gelir Durumu	Düşük	54	25,7
	Orta	150	71,4
	Yüksek	6	2,9
	Toplam	210	100
Eğitim Durumu	Lise	6	2,9
	Üniversite	164	78,1
	Lisansüstü	40	19,0
	Toplam	210	100
Antrenörlük Kategorisi	Minik	45	21,4
	Yıldız	72	34,3
	Genç	44	21,0
	2.Lig	27	12,9
	1.Lig	15	7,1
	Efeler ve Sultanlar Ligi	7	3,3
	Toplam	210	100

Araştırmamıza %34,3'ü kadın ve %65,7'si erkek olmak üzere toplam 210 voleybol antrenörü katılmıştır. Bu antrenörlerin %5,2'si 25 yaş ve altında, %38,6'sı 26-35 yaş aralığında, %42,4'ü 36-45 yaş aralığında ve %13,8'i de 46 yaş ve üstü bireylerden oluşmaktadır. %25,7 düşük, %71,4 orta ve %2,9 da yüksek gelir düzeyine sahip antrenörlerin %2,9'u lise, %78,1'i üniversite ve %19'u da lisansüstü mezundur. Araştırmaya katılan voleybol antrenörlerinin %21,4'ü minikler kategorisinde, %34,3'ü yıldızlar kategorisinde, %21'i gençler kategorisinde, %12,9'u 2.ligde, %7,1'i 1.ligde ve %3,3'ü de efeler ve sultanlar liginde görev almaktadır.

Tablo 2
Araştırma Grubunun Öz Yeterlik Ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	df	p
Motivasyon	Kadın	72	14,42	1,51	0,86	208	0,08
	Erkek	138	14,20	1,89			
Oyun Stratejileri	Kadın	72	13,43	1,88	-1,12	208	0,58
	Erkek	138	13,75	2,02			
Teknik Öğretimi	Kadın	72	14,10	1,89	-0,31	208	0,37
	Erkek	138	14,19	2,08			
Karakter Oluşumu	Kadın	72	11,53	1,05	2,35	208	0,00*
	Erkek	138	11,09	1,40			
Fiziksel Kondisyon	Kadın	72	9,90	1,39	-1,83	208	0,07
	Erkek	138	10,32	1,65			
Yeterlik Ölçeği (Toplam)	Kadın	72	63,38	5,93	-0,16	208	0,05
	Erkek	138	63,54	7,71			
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Kadın	72	48,38	5,49	0,38	208	0,90
	Erkek	138	48,07	5,54			

* $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda voleybol antrenörlerinin cinsiyet değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinde ve yeterlik ölçeğinin bütünü ile alt boyutlarında farklılaşma tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Ancak yeterlik ölçeğinin alt boyutu olan “karakter oluşumu” alt boyutunda farklılaşma gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Katılımcıların ortalamalarına bakıldığında bu farklılığın kadınlar lehine olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3

Araştırma Grubunun Öz Yeterlik Ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	n	\bar{X}	ss	f	p
Motivasyon	25 yaş ve altı	11	13	1,41	2,20	0,09
	26-35 yaş	81	14,44	1,74		
	36-45 yaş	89	14,28	1,73		
	46 yaş ve üstü	29	14,24	1,96		
Oyun Stratejileri	25 yaş ve altı	11	12,73	2,33	1,05	0,37
	26-35 yaş	81	13,56	2,19		
	36-45 yaş	89	13,80	1,73		
	46 yaş ve üstü	29	13,76	1,92		
Teknik Öğretimi	25 yaş ve altı	11	14,55	1,29	0,16	0,92
	26-35 yaş	81	14,16	2,12		
	36-45 yaş	89	14,10	1,92		
	46 yaş ve üstü	29	14,17	2,27		
Karakter Oluşumu	25 yaş ve altı	11	10,73	1,95	0,69	0,56
	26-35 yaş	81	11,32	1,27		
	36-45 yaş	89	11,21	1,27		
	46 yaş ve üstü	29	11,28	1,22		
Fiziksel Kondisyon	25 yaş ve altı	11	10,18	1,25	0,59	0,62
	26-35 yaş	81	10,17	1,71		
	36-45 yaş	89	10,07	1,54		
	46 yaş ve üstü	29	10,52	1,40		
Yeterlik Ölçeği (Toplam)	25 yaş ve altı	11	61,18	6,60	0,44	0,73
	26-35 yaş	81	63,65	7,66		
	36-45 yaş	89	63,46	6,76		
	46 yaş ve üstü	29	63,97	7,14		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	25 yaş ve altı	11	47,27	4,86	1,11	0,35
	26-35 yaş	81	48,32	5,55		
	36-45 yaş	89	47,66	5,91		
	46 yaş ve üstü	29	49,69	4,11		

* $p<0,05$ anlamlılık düzeyi

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda voleybol antrenörlerinin yaş değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinde ve yeterlik ölçeğinin bütünü ile alt boyutlarında farklılaşma belirlenmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4

Araştırma Grubunun Öz Yeterlik ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Gelir Durumu	n	\bar{X}	ss	f	p	scheffe
Motivasyon	Düşük (1)	54	14,20	2,07	0,81	0,45	
	Orta (2)	150	14,26	1,66			
	Yüksek (3)	6	15,17	1,33			
Oyun Stratejileri	Düşük (1)	210	13,65	2,24	0,02	0,98	
	Orta (2)	54	13,65	1,89			
	Yüksek (3)	150	13,5	2,07			
Teknik Öğretimi	Düşük (1)	6	14,09	2,29	0,12	0,89	
	Orta (2)	210	14,17	1,93			
	Yüksek (3)	54	14,5	1,64			
Karakter Oluşumu	Düşük (1)	150	11,06	1,46	0,96	0,39	
	Orta (2)	6	11,29	1,26			
	Yüksek (3)	210	11,67	0,82			
Fiziksel Kondisyon	Düşük (1)	54	10,09	1,86	0,60	0,55	
	Orta (2)	150	10,18	1,47			
	Yüksek (3)	6	10,83	1,33			
Yeterlik Ölçeği (Toplam)	Düşük (1)	210	63,09	8,57	0,36	0,70	
	Orta (2)	54	63,54	6,62			
	Yüksek (3)	150	65,67	5,96			
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Düşük (1)	6	45,72	6,71	9,55	0,00*	1-2
	Orta (2)	210	48,87	4,74			1-3
	Yüksek (3)	54	53	3,90			

* $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda voleybol antrenörlerinin gelir durumu değişkenine göre yeterlik ölçeğinin bütünü ile alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$). Fakat voleybol antrenörlerinin gelir durumu değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinde istatistiksel olarak farklılaşma tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Ortaya çıkan farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan analizlerin sonucunda, düşük düzey gelir durumuna sahip olan antrenörler ile hem orta hem de yüksek düzey arasında ve düşük düzey gelir durumuna sahip olanlar aleyhine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5

Voleybol Antrenörlerinin Öz Yeterlik Ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre One-Way Anova Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Eğitim Durumu	n	\bar{X}	ss	f	p	scheffe
Motivasyon	Lise (1)	6	14,5	1,38	0,27	0,77	
	Üniversite (2)	164	14,3	1,8			
	Lisansüstü (3)	40	14,1	1,69			
Oyun Stratejileri	Lise (1)	6	13,33	2,8	2,00	0,14	
	Üniversite (2)	164	13,52	1,99			
	Lisansüstü (3)	40	14,2	1,76			
Teknik Öğretimi	Lise (1)	6	15,17	0,98	1,76	0,18	
	Üniversite (2)	164	14,03	2,08			
	Lisansüstü (3)	40	14,53	1,77			
Karakter Oluşumu	Lise (1)	6	11,67	0,52	0,37	0,69	
	Üniversite (2)	164	11,21	1,36			
	Lisansüstü (3)	40	11,24	1,18			
Fiziksel Kondisyon	Lise (1)	6	10,17	1,47	3,7	0,03*	2-3
	Üniversite (2)	164	10,03	1,59			
	Lisansüstü (3)	40	10,78	1,4			

Yeterlik Ölçeği (Toplam)	Lise (1)	6	64,83	6,79	1,11	0,33
	Üniversite (2)	164	63,1	7,27		
	Lisansüstü (3)	40	64,88	6,58		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Lise (1)	6	47,67	5,43	0,03	0,97
	Üniversite (2)	164	48,18	5,66		
	Lisansüstü (3)	40	48,23	5,01		

* $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda voleybol antrenörlerinin eğitim durumu değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinde ve yeterlik ölçeğinin bütünü ile alt boyutlarında farklılaşma gözlemlenmemiştir ($p > 0,05$). Ancak voleybol antrenörlerinin eğitim durumu değişkenine göre yeterlik ölçeğinin “fiziksel kondisyon” alt boyutunda istatistiksel olarak farklılaşma belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ortaya çıkan farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan analizlerin sonucunda, üniversite mezunu antrenörler ile lisansüstü mezunu antrenörler arasında ve lisansüstü mezunu antrenörlerin lehine olarak farklılaşma tespit edilmiştir.

Tablo 6

Voleybol Antrenörlerinin Öz Yeterlik ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Antrenörlük Kategorisi Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Antrenörlük Kategorisi	n	\bar{X}	ss	f	p	scheffe
Motivasyon	Minik (1)	45	14,44	1,45	1,05	0,39	
	Yıldız (2)	72	14,07	2,04			
	Genç (3)	44	14,39	1,51			
	2.Lig (4)	27	13,93	1,82			
	1.Lig (5)	15	14,53	1,68			
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	15,29	1,89			
Oyun Stratejileri	Minik (1)	45	13,67	1,69	2,02	0,08	
	Yıldız (2)	72	13,32	2,11			
	Genç (3)	44	14,07	1,73			
	2.Lig (4)	27	13,15	2,25			
	1.Lig (5)	15	14,13	4,13			
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	15	1,83			
Teknik Öğretimi	Minik (1)	45	14,18	1,85	1,28	0,27	
	Yıldız (2)	72	13,88	2,37			
	Genç (3)	44	14,66	1,66			
	2.Lig (4)	27	13,78	1,87			
	1.Lig (5)	15	14,27	1,91			
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	15	1,41			
Karakter Oluşumu	Minik (1)	45	11,2	1,12	1,25	0,29	
	Yıldız (2)	72	11,25	1,29			
	Genç (3)	44	11,52	1,07			
	2.Lig (4)	27	11,26	1,53			
	1.Lig (5)	15	10,73	1,49			
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	10,57	2,3			
Fiziksel Kondisyon	Minik (1)	45	10,18	1,32	2,67	0,02*	2-6
	Yıldız (2)	72	9,76	1,77			
	Genç (3)	44	10,52	1,42			
	2.Lig (4)	27	10,26	1,51			
	1.Lig (5)	15	10,33	1,63			
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	11,57	0,53			

Yeterlik Ölçeği (Toplam)	Minik (1)	45	63,67	5,74	1,49	0,19
	Yıldız (2)	72	62,28	8,2		
	Genç (3)	44	65,16	6,09		
	2.Lig (4)	27	62,37	7,27		
	1.Lig (5)	15	64	7,38		
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	67,43	7,37		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Minik (1)	45	47,4	6,02	0,59	0,71
	Yıldız (2)	72	48,04	6,1		
	Genç (3)	44	48,68	4,73		
	2.Lig (4)	27	48,3	5,08		
	1.Lig (5)	15	48,2	4,26		
	Efeler ve Sultanlar Ligi (6)	7	50,86	4,74		

* $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda voleybol antrenörlerinin antrenörlük kategorisi değişkenine göre psikolojik iyi oluş düzeylerinde ve yeterlik ölçeğinin bütünü ile alt boyutlarında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir ($p > 0,05$). Ancak voleybol antrenörlerinin antrenörlük kategorisi değişkenine göre yeterlik ölçeğinin “fiziksel kondisyon” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Ortaya çıkan farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan analizlerin sonucunda, yıldızlar kategorisinde görev yapan antrenörler ile efeler ve sultanlar liginde görev yapan antrenörler arasında ve efeler ve sultanlar liginde görev yapan antrenörler lehine olarak farklılaştığı belirlenmiştir.

Tablo 7

Voleybol Antrenörlerinin Öz Yeterlik ve Psikolojik İyi Oluş Düzeyleri Arasındaki Basit Korelasyon Analizi Sonuçları

Yeterlik Ölçeği (Toplam)	Psikolojik Sağlamlık	
	r	0,28
p	0,00**	

** $p < 0,01$ anlamlılık düzeyi

Araştırmaya katılan voleybol antrenörlerinin ölçeklere vermiş oldukları cevaplara göre Antrenör Yeterlilik Ölçeği-II ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği arasında zayıf bir ilişki tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş seviyeleri ile öz yeterlik seviyeleri arasında bulunan ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubunu farklı kategorilerde faaliyette bulunan 72’si kadın, 138’i erkek olmak üzere toplam 210 voleybol antrenörü oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde tartışılacak ve çalışmanın sonucuyla ilgili bilgiler verilecektir.

Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından ele alındığında farklılaşma tespit edilememiştir ($p > 0,05$). Literatürde çalışmamızın aksine, Streb vd. (2014) paramedikler üzerinde yapmış oldukları çalışmada cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında paramediklerin psikolojik iyi oluş seviyelerinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Bolat (2013) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkeni

açısından bakıldığında öğrencilerin psikolojik iyi oluş seviyelerinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Bu çalışmada ortaya çıkan sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir. Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından ele alındığında ise ölçeğin bütününde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Literatürde araştırmamızın aksine, Seçkin Ağırbaş vd. (2020) yapmış oldukları çalışmada kadın antrenörlerin öz yeterlik düzeylerinin erkek antrenörlere göre daha yüksek seviyede olduklarını tespit etmişlerdir. Bir başka çalışmada ise erkek antrenörlerin kadın antrenörlere göre öz yeterlik seviyelerinin daha iyi olduğu tespit edilmiştir (Kavussanu vd., 2006). Koçak (2019) ve Huang (2006) yapmış oldukları çalışmada cinsiyet ile antrenörlerin öz yeterlik seviyelerinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık tespit edememişlerdir. Bu çalışmalar araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir. Araştırmamızda ortaya çıkan sonuca göre voleybol antrenörlerinin cinsiyetlerinin hem psikolojik iyi oluş düzeyleri hem de öz yeterlik düzeyleri üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yaş değişkeni açısından ele alındığında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Literatür incelendiğinde Bilir (2017), yapmış olduğu çalışmada yaş değişkeninin psikolojik iyi oluş düzeyi üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşarak çalışmamızda ortaya çıkan sonucun aksini bulmuştur. Tekkurşun Demir vd. (2018) yapmış olduğu çalışmada ise yaş değişkeni açısından bakıldığında bireysel ve takım sporcularının psikolojik iyi oluş seviyelerinde istatistiki olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu çalışma araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir. Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeylerinin yaş değişkeni açısından ele alındığında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Literatür incelendiğinde Seçkin Ağırbaş ve arkadaşlarının (2020), Koçak (2019), Kowalski (2007) ve Dumangöz ve Sanlav (2021) yapmış oldukları çalışmalarda yaş değişkeni ile antrenörlerin öz yeterlik seviyelerinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık tespit edememişlerdir. Bu çalışmalar, araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir. Çalışmamızda ortaya çıkan sonuca göre araştırmamıza katılan voleybol antrenörlerinin yaşlarının psikolojik iyi oluş düzeylerini de öz yeterlik düzeylerini de etkilemediği söylenebilir.

Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin gelir durumu değişkeni açısından ele alındığında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Literatür incelendiğinde Köse (2020) ve Aydın vd. (2018) yapmış oldukları çalışmada gelir düzeyi ile psikolojik iyi oluş seviyesinde istatistiki olarak anlamlı farklılık tespit edememişlerdir. Bu çalışmalar, araştırmamızda ortaya çıkan sonuç ile çelişmektedir. Özkan (2019) yapmış olduğu çalışmada gelir düzeyi ile psikolojik iyi oluş seviyesi arasında istatistiki olarak farklılaştığını tespit etmiştir. Bu çalışma, araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir. Voleybol antrenörlerinin öz

yeterlik düzeylerinin gelir durumu değişkeni açısından ele alındığında ise istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Araştırmamıza katılan voleybol antrenörlerinin gelir seviyelerinin yükselmesi ile psikolojik iyi oluş düzeylerinin doğru orantılı bir şekilde arttığı söylenebilir.

Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin eğitim durumu değişkeni açısından ele alındığında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeylerinin eğitim durumu değişkeni açısından ele alındığında ise ölçeğin bütününde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Literatür incelendiğinde Çik (2019) yaptığı çalışmada antrenörlerin eğitim düzeyleri ile öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılaşmadığını tespit etmiştir. Bir başka çalışmada ise Dumangöz ve Sanlav (2021) voleybol antrenörlerinin eğitim durumlarının öz yeterlik düzeylerini etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalar araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir.

Voleybol antrenörlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin antrenörlük kategorisi değişkeni açısından ele alındığında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Voleybol antrenörlerinin öz yeterlik düzeylerinin antrenörlük kategorisi değişkeni açısından ele alındığında ise ölçeğin bütününde istatistiki olarak anlamlı farklılaşma gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Literatüre bakıldığında Ermiş vd. (2019), Köksal (2008), Malet ve Feltz (2000) ve Dumangöz ve Sanlav (2021) yapmış oldukları çalışmalarda antrenörlerin kademeleri ile öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan farklılaştığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar, araştırmamızda ortaya çıkan sonuç ile çelişmektedir. Seçkin Ağırbaş vd. (2020), Toklu (2010) ve Çik (2019) yapmış oldukları çalışmalarda ise antrenörlük kademesinin antrenörlerin öz yeterlik düzeyleri üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna varmışlardır. Bu çalışmalar, araştırmamızda ortaya çıkan sonucu destekler niteliktedir.

Sonuç olarak voleybol antrenörlerinin öz yeterlik seviyeleri ile psikolojik iyi oluş seviyeleri arasında zayıf düzeyde, pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak yine de öz-yeterlik düzeyleri antrenörler için önemli bir psikolojik özellik olması nedeniyle, zihinsel performans antrenörleri ya da spor psikologları tarafından desteklenmelidir. Yapılacak olan çalışmalara referans olabilecek bu çalışma, örneklem büyüklüğü genişletilerek daha etkili sonuçlar bulunmasını sağlayabilir. Ayrıca birçok branş ve demografik özellik bakımından daha da detaylı incelenmesi öz-yeterlik ve psikolojik iyi oluş ilişkisinin kavranması açısından alanyazına önemli bilgiler katacaktır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 25.01.2023

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 438539

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarın/yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Alpar, R. (2010). *Spor, sağlık ve eğitim bilimlerinde uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenirlilik* (Birinci Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık
- Anshel, M. H. (2003). *Sport psychology: From theory to practice* (4th Eds.). San Francisco, CA: B. Cummings.
- Aydın, E., Şahan Birol, S., ve Temel, V. (2018). Üniversite takımlarında oynayan sporcuların psikolojik iyi oluş düzeylerinin belirlenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(3), 1541-1550.
- Bandura, A. (1982) Self-efficacy mechanism in human agency, *American Psychologist*, 37, 127.
- Beswick, B. (2016). *Odak noktamız futbol*. Çeviri: E. Süren. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bilir, A. (2017). *Yetişkinlerde psikolojik ihtiyaç doyumunun yaşam kalitesi ve mental iyi oluşla ilişkisinin incelenmesi (Beykoz İlçesi Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uygulamalı Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bolat, Z. (2013). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlımlıkları ile öz-anlayışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Konya.
- Chase, M. A., Lirgg, C. D., ve Feltz, D. F. (1997). Do coaches' efficacy expectations for their teams predict team performance? *The Sport Psychologist*, 11, 8-23.
- Çık, B. (2019). *Sporcular tarafından algılanan antrenör davranışlarının antrenörlerin yeterliğiyle ilişkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D. W., Oishi, S., ve Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social indicators research*, 97, 143-156.
- Dumangöz, P.D., ve Sanlay, R. (2021). Voleybol antrenörlerinin mesleki öz yeterlik düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 251-264.
- Ermiş, E., Satici, A., Bostancı, Ö., İmamoğlu, O., ve Taşmektepligil, M.Y. (2019). Tenis Antrenörleri yeterlik düzeyinin araştırılması. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(14), 1211-1227.
- Feltz, D. L. Chase, M. A., Moritz, S. E., ve Sullivan, P. J. (1999). A conceptual model of coaching efficacy: Preliminary investigation and instrument development. *Journal of Educational Psychology*, 91, 765-776.
- Feltz, D. L., ve Lirgg C. D. (2001). Self-efficacy beliefs of athletes, teams, and coaches. *Handbook of Sport Psychology*, 2 nd ed. (pp. 340-361).
- Gould, D., Greenleaf, C., Lauer, L., ve Chung, Y. (1999). Lessons from Nagano. *Olympic Coach*, 9(3), 2-5.
- Gülaçtı, F. (2009). *Sosyal beceri eğitimine yönelik programın üniversite öğrencilerinin, sosyal beceri, öznel ve psikolojik iyi olma düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Erzurum.
- Huang, Y.C. (2006). The relationships among job satisfaction, perefessional commitment, organizational alienation and coaching efficacy of school volleyball coaches in Taiwan. United States Sport Academy, USA: ProQuest Dissertations Publishing.

- Huppert, F. A. (2009). Psychological well-being: Evidence regarding its causes and consequences, Happy People Live Longer and Better. Pages 137-164. Volume 1, Issue 2.
- Huttenlocher, P.R. (1990). Morphometric study of human cerebral cortex development. *Neuropsychologia*, 28, 517–527.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (19. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karagözoğlu, C. (2005). *Sporla psikolojik destek* (1. baskı). İstanbul: Morpa Yayınları.
- Kavussanu, M., Boardley, I.D., Jutkiewicz, N., Vincent, S., ve Ring, C. (2008). Coaching efficacy and coaching effectiveness: Examining their predictors and comparing coaches' and athletes' reports. *The Sport Psychologist*, 22, 383-404.
- Kıran, Z. (2021). *Spor sonrası yaşamda elit sporcuların psikolojik iyi oluşları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı, Denizli.
- Koçak, Ç. V., ve Güven, Ö. (2018). Voleybol antrenörü mesleki öz yeterlik ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 162-177.
- Koçak, Ç. V. (2019). Antrenör adaylarının antrenör öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 55-66.
- Kowalski, C. L. (2007). *An analysis of coaching efficacy in volunteer soccer coaches*. Master Thesis, North Iowa University. U.S.A.
- Köksal, F. (2008) . *Antrenörlerin liderlik tarzları ile öz yeterlilikleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Konya.
- Köse, M. (2020). *Bireylerin spor yapma durumlarına göre kişilik tipleri ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Niğde.
- Malet, L., ve Feltz, D. L. (2000). The effect of a coaching education program on coaching efficacy. *The Sport Psychologist*, 14(4), 410-417.
- Morris, T., ve Summeres, J. (1995) *Sport psychology*, John Willey- Sons, Melbourne.
- Myers, N. D., Feltz, D. L., Chase, M. A., Reckase, M. D., ve Hancock, G. R. (2008). The coaching efficacy scale II—high school teams. *Educational and Psychological Measurement*, 68(6), 1059-1076.
- Özbek, E. (2022). Halk oyunları oynayan lise öğrencilerinin sporda sosyal bütünleşme durumlarının incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 40-50.
- Özbek, S., ve Akyüz, O. (2022). Futbolcuların psikolojik sağlamlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 13(3), 245-256.
- Özbek, S., Özaltış, H. N., ve Özbek, E. (2021). Covid 19 sürecinde elit ve amatör sporcuların sportif performans düzeylerinin niteliksel bir çalışması. *Türkiye Spor ve Egzersiz Dergisi*, 23, 275-286.
- Özbek, S., ve Yoncalık, O. (2019). Lise öğrencilerinin fiziksel aktivitelere katılımını engelleyen faktörler ölçeğinin geliştirilmesi (FİZAKEFÖ). *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(19), 171-215.
- Özkan, O. A. (2019). *Futbol sporu yapan bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Pitino, R., ve Forde, P. (2008). Rebound rules. *The Art of Success 2.0*. New York: Harper Collins.
- Ryff, C. D., Magee, W. J., Kling, K. C., ve Wing, E. H. (1999). Forging macro-micro linkages in the study of psychological well-being. In C. D. Ryff, V. W. Marshall (Eds.), *The Self and Society in Aging Processes* (247–278). New York: Springer.
- Seçkin Ağırbaş, İ., Erel, S., ve Belli, E. (2020). Antrenörlerin öz yeterlilikleri ile iletişim becerileri ilişkisi. *Anatolia Sport Research*, 1(1), 25-36.
- Streb, M., Häller, P., ve Michael, T. (2014). PTSD in paramedics: resilience and sense of coherence. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 42(4), 452-463.
- Tekkurşun Demir, G. T., Namlı, S., Hazar, Z., Türkeli, A., ve Cicioğlu, H. İ. (2018). Bireysel ve takım sporcularının karar verme stilleri ve mental iyi oluş düzeyleri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 176-191.

- Tekkurşun Demir, G., Özbek, E., ve Gündüz, N. (2022). Halk oyunlarına yönelik tutum ölçeği (HOYTÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(2), 68-77.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-3), 374-384.
- Toklu, O. (2010). *Tenis antrenörlerinde liderlik özellikleri ve öz yeterlilik arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı, Konya.
- Tolukan, E. (2019). Relationship between emotional labor behavior and burnout level of football coaches. *International Journal of Higher Education*, 8(2), 7-15.
- Unutmaz, V., ve Gençer, T. (2017). Antrenör yeterlilik ölçeği II'nin Türkçe uyarlama çalışması. *Journal of Sport Sciences Researches*, 2(2), 69-78.

Bu eser [Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.